

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Роман Емилов Ташев, дм, дмн,
Катедра по физиология и патофизиология,
Медицински факултет, МУ- София

Относно: дисертационен труд на д-р Габриела Георгиева Панайотова на тема: “Проучване на терапевтичните възможности на биофийдбек-тренинга като метод за редуциране на стреса и подобряване на психичното здраве на чуждестранни студенти по медицина“ за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ в докторска програма „Патофизиология“, Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление: 7.1 Медицина.

Научен ръководител:

проф. д-р Маргарита Стефанова Великова, д.м.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Становището е изготвено съгласно Заповед № Р-109-283/30.07.2026 г. на Ректора на Медицински университет – Варна.

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ–Варна.

При изготвяне на настоящото становище са спазвани изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, а също и специфичните Критерии за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени в МУ-Варна.

Не съм открил пропуски в процедурата за открита защита и приложената от д-р Габриела Георгиева Панайотова документация.

Представените материали по защитата съответстват напълно на законовите и процедурните изисквания.

Декларирам, че нямам общи научни трудове с докторантката.

Професионално развитие

Докторантката Габриела Георгиева Панайотова е родена 1995 г. в гр. Горна Оряховица. През 2020 г. Панайотова, завършва висше образование в МФ, МУ-Варна и получава образователно-квалификационна степен „магистър-лекар“. От 2020 г. и до сега е асистент в катедра „Физиология и патофизиология“, МФ, МУ-Варна. През 2023 г. е зачислена като редовен докторант в докторска програма по „Патофизиология“ към същата катедра. Специалност по физиология придобива през 2025 г.

Д-р Панайотова ползва английски, испански и немски език.

Актуалност и значимост на темата на дисертацията

Дисертационният труд е посветен на актуална, все още недостатъчно добре изследвана и дискутирана тема в научната литература. Днес, стресът е определян като един от най-големите проблеми на съвременното общество. При много дълга стресова реакция и невъзможност на организма да възстанови нарушената си хомеостаза се увреждат неговите нормални функции, а продължителният стрес от страна на централната нервна система води до емоционално свръхнапрежение, объркване, непостоянна концентрация, развитие на депресия и когнитивни нарушения. Налице са проучвания, които подчертават високите нива на стрес при чуждестранните студенти по медицина. Контролът на стреса и

подобряването на психичното здраве при тези студенти е актуален научен и клиничен проблем. Основните лекарства за лечение на депресивните и тревожни разстройства са от групата на анксиолитиците и антидепресантите. Неизбежна последица при употребата им е развитието на сериозни нежелани странични реакции. Биофийдбекът (БОВ, БФ) е психосоматичен вид техника, която може да предложи нефармакологичен подход за подобряване психическото състояние, при която лицата се научават как да регулират ефективно редица физиологични процеси с цел подобряване на физическото, менталното, емоционалното и духовното здраве.

Стратегическа цел и актуална задача на проучването е да се изследва на ефикасността на биофийдбека, като терапевтична програма, за намаляване на стреса и подобряване на психичното здраве сред чуждестранните студенти по медицина.

На този проблем е посветена и дисертацията на д-р Габриела Георгиева Панайотова.

Познаване на проблема

Дисертационният труд е правилно конструиран, добре и ерудирано написан. Последният обхваща 185 стр. Изследването е добре аргументирано с обстоен и задълбочен литературен обзор от 57 страници. Библиографският списък е всеобхватен и съдържа 645 литературни източници, като всичките използвани източници са на латиница. Прави впечатление доброто познаване на проблема и коректно поднесената информация, която в по-голяма част отразява литературни данни от последните години, представящи нивото на съвременните познания, за стреса, депресията, тревожните разстройства, тяхната етиология, патофизиология, клинична картина, данни за биологичната обратна връзка и нейното клинично приложение.

Представеният литературен обзор, онагледен с 6 фигури и 2 таблици, е систематизиран и насочен избирателно към конкретните задачи на дисертацията и дава ясна представа за познанията на д-р Панайотова по проблема, в разбирането и интерпретирането на литературните източници.

Трябва да се посочи, че включеният в обзора материал е представен на добър български език, което е характерно и за последващото изложение на авторката.

Цел и задачи на дисертационния труд

Целта на дисертационния труд е да се извърши оценка на терапевтичните възможности на биофийдбек - тренинга като метод за редуциране на стреса и подобряване на психичното здраве на чуждестранни студенти по медицина.

За изпълнение на тези цел д-р Панайотова си е поставила **8** задачи, които са ясно формулирани и дават възможност за много добре насочени проучвания.

Работните хипотези са дефинирани отделно. Те са адекватни на поставената цел и задачи.

От частите “Материал и методи ” се вижда, че д-р Панайотова правилно е подбрала участниците, методите и апаратурата, които са описани подробно и критично. Използвани са адекватни и информативни различни по характер методи за разрешаване на поставената цел. В проучването участват общо 47 чуждестранни студенти, включени в англоезичната програма по медицина, в МУ – Варна. Студентите, отговарящи на определените критерии за включване в програмата, са разделени в две групи (тренировъчна — 24 участника и контролна — 23 участника).

Изследванията са проведени в логична последователност.

Би следвало да се отбележи, че този раздел е организиран и много добре илюстриран с 5 фигури и подходящи описания на проведеното проучване.

За обработка и анализ на собствените данни, д-р Панайотова е използвала подходящи статистически методи, които предоставят широк набор от възможности за описателна, сравнителна, многомерна и лонгитудинална статистическа обработка, което създава достоверна база за обсъждането на получените данни и изводите от тях.

Резултати и обсъждане

Проучванията са проведени в логична последователност. Резултатите и обсъжданията са представени в 7 глави на разбираем научен стил, като отделните изследвания са илюстрирани в 28 фигури, 28 таблици и 7 приложения. Това създава прегледност, яснота и по-лесно възприемане на получените резултати. След всяка глава получените данни се обсъждат.

Като цяло давам положителна оценка на собствените проучвания.

В резултат на прецизно извършената работа и правилното обсъждане на резултатите са направени **9 извода**. Направените изводи съответстват на поставените задачи и точно и коректно отразяват най-съществените резултати. Приемам изводите.

В дисертационния труд са постигнати **приноси**, които много коректно са разделени на приноси с оригинален характер (7 на брой) и приноси с потвърдителен характер (4 на брой). Приемам приносите. Те реално отразяват постигнатото.

Много добро впечатление правят предложените практически препоръки относно въвеждането на скрининг за стрес и психоемоционално състояние на студентите, както и предложението за обучение на преподаватели и университетски психолози в прилагането на биофийдбек.

Наукометрични показатели, свързани с дисертацията

Във връзка с дисертационния труд д-р Панайотова е представила списък на 3 отпечатани научни статии и 3-те на английски, като във всичките тя е първи автор. С резултати от дисертацията д-р Панайотова е участвала в общо в 4 международни научни форума, като и в 4-те тя е първи автор.

Представените научни труда са свързани с тематиката на дисертацията и съдържат данни от проведеното проучване.

Въз основа на гореизложеното, преценявам дисертационния труд д-р Г. Панайотова като нейно лично дело, напълно отговарящ на изискванията и препоръчителните наукометрични критерии за присъждане на образователната и научната степен "Доктор".

В заключение, оценката ми за представения дисертационен труд от д-р Габриела Георгиева Панайотова на тема: "Проучване на терапевтичните възможности на биофийдбек-тренинга като метод за редуциране на стреса и подобряване на психичното здраве на чуждестранни студенти по медицина" е положителна и с настоящото становище изразявам убеждението си, че трудът напълно отговаря на възприетите изисквания за присъждането на образователната и научна степен „ДОКТОР” в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение, а също и специфичните Критерии за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени в МУ-Варна.

Въз основа на гореизложеното, ще гласувам с „ДА” и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително и да присъдят на д-р Габриела Георгиева Панайотова образователна и научна степен „ДОКТОР” в докторска програма по „Патофизиология“, Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление: 7.1 Медицина.

08.09. 2026 г.

София

Член на журито:.....

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

/проф. д-р Р. Ташев, дм, дмн/